
A szexuális önrendelkezés és a büntetőjog, különös tekintettel a bírói gyakorlatra *

Nagy Alexandra**

---

1. Bevezetés

a 2012. évi C. törvény, vagyis a hatályos Büntető Törvénykönyv a korábbi szabályozáshoz képest jelentős változásokat hozott a nemi erkölcs elleni bűncselekmények, azon belül pedig különösen az erőszakos szexuális bűncselekmények területén. A korábbi szabályozáshoz képest releváns módosításnak minősül e bűncselekmények jogi tárgyának az újragondolása, a szexuális önrendelkezés védelmének hangsúlyosabbá válása és a gyermekek szexuális cselekményekkel szembeni fokozott védelmének biztosítása.¹

A jogi tárgy újabb meghatározásának az volt az indoka, hogy az erőszakos nemi bűncselekmények korábbi, erkölcsvédelmi szempontú megközelítése az egyén nemi szabadsága védelmének irányába tolódott el.²A Btk. indokolása szerint az új fejezetcím jobban kifejezi a fejezetben foglalt tényállások által védett jogi tárgyakat, hiszen nem a nemi erkölcs védelme az elsődleges és egyetlen védett jogi tárgy, hanem a szexuális önrendelkezés, a nemi szabadság védelme is.³

Tanulmányomban a szexuális önrendelkezés – mint jogi tárgy – fogalmának és az ehhez kapcsolódó legfontosabb kérdéseknek a tisztázását követően azon bűncselekményeket veszem górcső alá, amelyek a nemzetközi kötelezettségeknek eleget téve, – a szexuális önrendelkezés megsértésének súlyossága, mint szankcionálási szempont alapján – „több szinten” biztosítják az egyén szexuális szabadságának védelmét. Az elméleti kérdések tisztázása után kiemelten foglalkozom a bírói gyakorlattal, vagyis a bíróságokon végzett kutatásaim alapján azt mutatom be, hogy melyek a szexuális önrendelkezést sértő tipikus elkövetési magatartások, illetve, hogy az egyes cselekményeket hogyan minősíti a bírói

---

* A tanulmányban ismertetett kutató munka az EFOP-3.6.1-16-00011 jelű „Fiatalodó és Megújuló Egyetem – Innovatív Tudásváros – a Miskolci Egyetem intelligens szakosodást szolgáló intézményi fejlesztése” projekt részeként –a Széchenyi 2020 keretében – az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

** Bírósági fogalmazó, Egri Járásbíróság, abszolutóriumot szerzett PhD-hallgató, ME DFAJDI

¹ Szomora Zsolt: Megjegyzések az új Büntető Törvénykönyv nemi bűncselekményekről szóló XIX. fejezetéhez, *Magyar jog*, 2013, 11. sz, 649.o.

² Francia Barbara: A nemi önrendelkezési jog és a szexuális kényszerítés. Elemzés és javaslat de lege ferenda, *Jog, állam, politika*, 2014, 1. sz, 166.o.

³ 2012. évi C. törvény indokolása a Büntető Törvénykönyvről. A XIX. Fejezethez.

gyakorlat. A bírói gyakorlatelemzése során kitérek a joggyakorlatban megjelenő minősítési problémákra is, amelyek elsősorban a szexuális kényszerítés és szexuális erőszak, illetve a szeméremsértés és szexuális kényszerítés elhatárolásához kapcsolódhatnak, illetve a tizenkettedik életévüket be nem töltött gyermekek sérelmére elkövetett szexuális erőszakkal szembeni fokozottabb büntetőjogi védelemről szóló 2017. évi CLXXVII. törvény hatályba lépéséig a tizenkét éven aluliak sérelmére történő elkövetéshez kapcsolódtak.

Tanulmányomnak nem témája az akaratnyilvánításra képtelen személyek sérelmére elkövetett szexuális cselekmények (Btk. 197. § (1) bek. b) pont) kérdésköre, tekintettel arra, hogy e személyek szexuális önrendelkezésének vizsgálata külön tanulmányt igényelne. Bár a szexuális önrendelkezés egyértelmű korlátját jelenti a vérfertőzés tényállása (Btk. 199.§), ezen tényállással nem foglalkozom figyelemmel arra, hogy a bűncselekmény meglehetősen csekély számban fordul elő a joggyakorlatban.

2. A szexuális önrendelkezésről általában – védelem és korlátok

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3., illetve 8. cikke értelmében: Senkit sem lehet kínzásnak, vagy embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, illetve mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét (...) tiszteletben tartsák. Az Egyezmény e cikkei explicit módon nem tartalmazzák a szexuális önrendelkezést, mint alapjogot, azonban ahogy arra az Európa Tanács nők elleni és családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló egyezménye (Isztambuli Egyezmény) Értelmező Jelentése⁴ is felhívja a figyelmet, ezen cikkekre tekintettel a tagállamoknak eleve fennálló kötelezettsége a sértett beleegyezése nélkül megvalósuló szexuális cselekmények szankcionálása.⁵ A tagállamok tehát kötelesek arra, hogy a büntetőjog eszköztárával fokozottan védjék a passzív alany szexuális önrendelkezését, ugyanis a szexuális önrendelkezés az emberi szabadságjogok integráns részét képezi, amely szoros korrelációban van az emberi méltósághoz való joggal csakúgy, mint az önrendelkezés egyéb vonatkozásai.⁶

A szexuális önrendelkezés három „részjogosultságból” áll. Ezen részjogosultságok: 1. a nemi identitás kialakulásának, kialakításának a szabadsága; 2. a nemi identitásnak megfelelő nemi cselekmények gyakorlása, és 3. a nemi cselekmények szituációs elemei megválasztásának szabadsága. Ez utóbbi magában foglalja a partnerválasztás szabadságát, illetve a döntési szabadságot a

⁴ Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence. Istanbul, 11.V.2011 189-194.pont <http://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016800d383a> (2018.03.30.)

⁵ Gilányi Eszter: A szexuális kényszerítés tényállása az Isztambuli Egyezmény rendelkezéseinek fényében, *Miskolci Jogí Szemle*, 2015, 2. sz, 120-121.o.

⁶ Alexandra Nagy: Das Recht von sexueller Selbstbestimmung als Grundrecht und die Straftaten von sexueller Nötigung und sexueller Gewalt, *Fasikül Hukuk Dergisi*, Yil: 9, Sayi: 87, Subat 2017, 6. o.

tekintetben, hogy hol, mikor, hogyan és milyen nemi cselekményt folytasson az egyén a partnerével. Bármelyik elem sérelme a jogi tárgy sérelmét eredményezi.⁷

A szexuális önrendelkezés fogalma – hasonlóan a szabadság fogalmához – meghatározható pozitív és negatív értelemben egyaránt. A negatív szabadság „szabadság valamitől,” míg a pozitív szabadság „szabadság valamire”.⁸Ezen meghatározás alapján pozitív értelemben a szexuális önrendelkezés azt jelenti, hogy az egyén a szexuális önrendelkezés valamennyi tartalmi elemét illetően szabadon dönthet, vagyis beleegyezhet a más személlyel való szexuális kapcsolatba, és ez a beleegyezés jogilag releváns; negatív értelemben pedig a kényszermentességet jelenti, vagyis az egyén ahhoz való jogát, hogy bármelyik összetevőt illetően más személytől eredő kényszerszertől mentesen dönthessen, tehát, hogy akarata ellenére senkit se lehessen büntetlenül szexuális cselekményre vagy annak eltűrésére kényszeríteni. Büntetőjogi értelemben a kényszermentességnek van jelentősége.⁹

Itt kell kitérni a gyermekek szexuális önrendelkezésének kérdéskörére és a beleegyezési korhatár fogalmára. Általánosan elfogadott tétel, hogy a gyermekeknek van szexuális önrendelkezésük, azonban a magyar szabályozás értelmében ez az önrendelkezés a tizennégy éven aluli gyermekek esetén relatíve, azaz a felnőttek irányába korlátozott,¹⁰míg a tizenkét éven aluli gyermekek esetén lényegében kizárt, azaz a tizenkét éven aluli gyermekkel végzett szexuális cselekmény még a gyermek beleegyezése esetén is szexuális erőszakot valósít meg. Ezen korlátozás indoka a gyermek zavartalan szexuális fejlődése.¹¹

Az Európai Parlament és a Tanács a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről című 2011/92 EU irányelve (a továbbiakban: Irányelv) értelmében a beleegyezési korhatár azon életkor, amely alatt a nemzeti joggal összhangban tilos a gyermekkel folytatott szexuális tevékenység.¹²Az Irányelv a beleegyezési korhatárt el nem ért gyermekek sérelmére elkövetett szexuális bűncselekményeket a beleegyezési korhatárt elért személyek sérelmére történő elkövetéshez képest súlyosabb megítélés alá helyezi, és meghatározza a büntetési tétel alsó határát.¹³A beleegyezési korhatár meghatározása tehát a tagállamok kompetenciájába tartozik, ezért az országoként eltérő.

⁷ Hegedűs István– Juhász Zsuzsanna– Karsai Krisztina– Katona Tibor– Mezőlaki Erik– Szomora Zsolt– Törő Sándor: *Kommentár a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez*. A Btk. 196. §-ához, Szomora Zsolt: *A nemi bűncselekmények alapkérdései*, Budapest, Rejtjel Kiadó, 2009, 125-126.o., Szomora Zsolt: *A szexuális önrendelkezés büntetőjogi védelme*, *Fundamentum*, 2017, 3-4. szám, 61. o., Nagy Alexandra: *A beleegyezés nélküli szexuális cselekmények szankcionálása a büntetőjogban*, *Magyar jog*, 2017, 2. sz, 68.o.

⁸ Joel Feinberg: *Társadalomfilozófia*, Budapest, Osiris Kiadó, 1999, http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_tarsadalomfilozofia/ch01s04.html (2018.03.27.)

⁹ Szomora Zsolt: *A nemi bűncselekmények egyes dogmatikai alapkérdéseiről. PhD értekezés*, SZTE ÁJK, 2008, 123.o., Szomora: *A szexuális önrendelkezés büntetőjogi védelme*. 61-62. o.

¹⁰ Hegedűs– Juhász– Karsai– Katona– Mezőlaki– Szomora– Törő: i.m.A Btk. 198. §-ához.

¹¹ Lásd részletesen: Szomora: *A nemi bűncselekmények egyes dogmatikai alapkérdéseiről*. 198-209.o.

¹² 2011/92 EU irányelv 2. cikk b) pont

¹³ Irányelv 3. cikk (4) bek.

3. A szexuális önrendelkezés sérelmét szankcionáló tényállások rendszere a Btk.-ban

Bár a tanulmányom témája a magyar szabályozás és a magyar bírói gyakorlat elemzése, röviden utalok arra, hogy a német kommentárirodalom aszexuális önrendelkezéshez kapcsolódó bűncselekmények kapcsán különbséget tesz az úgynevezett kényszercselekmények (*Zwangshandlungen*) és a visszaélészerű cselekmények (*Missbrauchshandlungen*) között.¹⁴ Míg a kényszercselekmények a szexuális önrendelkezést sértik, addig a visszaélészerű cselekmények jelentős része a gyermek szexuális önrendelkezéshez való jogát a gyermek érdekében korlátozza. Álláspontom szerint a szexuális önrendelkezéshez kapcsolódó bűncselekmények ezen dogmatikai megkülönböztetése a magyar szabályozás vonatkozásában is releváns lehet. Így a kényszercselekmények közé sorolhatóak a szexuális kényszerítés (Btk. 196. §), a szexuális erőszak (Btk. 197. §), tágabb értelemben pedig ide tartozik a szeméremsértés tényállása, elsősorban annak (3) bekezdése. A visszaélészerű cselekmények közé tartozik a szexuális visszaélés tényállása (Btk. 198. §), továbbá – álláspontom szerint – a szexuális erőszak tényállásának harmadik, súlyosabban minősülő alapesete is, amikor a passzív alany tizenkét éven aluli és a szexuális cselekmény konszenzusos. [Btk. 197. § (2) bekezdés annak minősített esetei]¹⁵

3. 1. A szexuális önrendelkezés sérelmét szankcionáló tényállások a Btk.-ban. *A szexuális önrendelkezés, mint jogi tárgy sérelmének büntetőjog által szankcionált „legenyhébb formája” a szeméremsértés tényállása.*¹⁶A szeméremsértés elsődleges jogi tárgya a szexuális önrendelkezés azon aspektusának védelme, hogy mások szexualitásával akaraton kívül ne szembesüljünk.¹⁷A tényállás korábbi szabályozáshoz képest új, szubszidiárius fordulatának tekinthető (3) bekezdése azt bünteti, aki mással szemben olyan szeméremsértő magatartást tanúsít, amely a sértett emberi méltóságát sérti. Ide tartoznak a sértettet érő olyan magatartások, amelyek nem súlyosan szeméremsértőek, így nem minősülnek szexuális cselekménynek, és ezáltal szexuális erőszakot vagy szexuális kényszerítést sem valósítanak meg. Példaként említhető a sértett testének, valamely testrészének a sértett akaratára ellenére történő megfogása, ide nem értve a sértett nemi szervének megfogását.

*A szexuális önrendelkezés, mint jogi tárgy sérelmének büntetőjog által szankcionált „súlyosabb alakzata” a szexuális kényszerítés tényállása.*¹⁸Szexuális kényszerítést az követ el, aki más szexuális cselekményre vagy annak eltérésére kényszerít. A szexuális kényszerítés elkövetési magatartása két elemből tevődik össze, mégpedig a kényszerítésből, mint eszközcselekményből és a szexuális cselekményből, mint célcselekményből. A tényállás Btk.-ba iktatása a nem beleegyezéses szexuális cselekmények áldozatait szexuális önrendelkezésének

¹⁴ Thomas Fischer: *Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen*, C.H. Beck, 64. Auflage, 2017, 1181.o.

¹⁵ Btk. 197. § (4) bek. a) pont ab) és ac) pontok

¹⁶ Btk. 205. §

¹⁷ Hegedűs – Juhász – Karsai – Katona – Mezölaki – Szomora – Törő: i.m.Btk. 205. §-ához.

¹⁸ Btk. 196. §

fokozott védelmét hivatott szolgálni, azáltal, hogy a nemi deliktumok körében szankcionálja a szexuális erőszaknak még nem minősülő, de a szeméremsértés 3. fordulata „szintjét meghaladó,” szexuális cselekményeknek minősülő magatartásokat.

*A szexuális önrendelkezés, mint jogi tárgy sérelmének büntetőjog által szankcionált „legsúlyosabb alakzata” a szexuális erőszak tényállása.*¹⁹A szexuális erőszak tényállása értelmében amennyiben az elkövető a szexuális kényszerítést erőszakkal vagy az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel követi el, (vagy más védekezésre, illetve akaratnyilvánításra képtelen állapotát szexuális cselekményre használja fel,) szexuális erőszakot követ el. Figyelemmel arra, hogy e tényállás megvalósítása sérti legsúlyosabban a passzív alany szexuális önrendelkezését, a jogalkotó már az alapesetet is kettő évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni.

3.2. A gyermekek szexuális önrendelkezését korlátozó tényállások a Btk.-ban. *A gyermekek konszenzusos szexuális cselekményekkel szembeni fokozott védelmét biztosító tényállások közé tartozik egyrészt a Btk. 197. § (2) bekezdése,*²⁰ ugyanis ezen bekezdés értelmében szexuális erőszakot követ el, aki tizenkettedik életévét be nem töltött személlyel szexuális cselekményt végez vagy végeztet. Ezen bűncselekmény a tizenkét éven aluli gyermek beleegyezése esetén, sőt akkor is megvalósul, ha a szexuális cselekményt a passzív alany kezdeményezte.²¹

Ugyancsak a gyermekek fokozott védelmét szolgálja a szexuális visszaélés tényállása,²² amely a tizenkettő és tizennégy év közötti gyermek szexuális önrendelkezését a gyermek zavartalan szexuális fejlődése érdekében a 18. életévüket betöltött személyek vonatkozásában korlátozza.

4. A szexuális önrendelkezés sérelmét szankcionáló tényállások bírói gyakorlata

A bíróságokon végzett kutatómunkám során az általam feldolgozott jogesetek²³ alapján azt állapítottam meg, hogy a gyakorlatban kevésbé gyakran fordul elő a szexuális kényszerítés tényállása, (az általam feldolgozott szexuális kényszerítésnek minősített cselekmények többsége pedig kísérleti szakban maradt), a szeméremsértés, illetve a szexuális önrendelkezést legsúlyosabban sértő szexuális erőszak bűncselekményének minősülő elkövetési magatartások azonban igen

¹⁹ Btk. 197. §, ide nem értve a 197. § (2) bekezdését és minősített eseteit.

²⁰ Valamint az ezen bekezdéshez kapcsolt –az erőszakot, illetve kvalifikált fenyegetést nélkülöző – minősített esetek. Lásd: Btk. 197. § (4) bek.a) pont ab) pont, ac) pont.

²¹ Szomora Zsolt: *XIX. Fejezet. A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények. Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz* (szerk.: Karsai Krisztina), Budapest, Complex Kiadó, 2013, 409.o.

²² Btk. 198. §

²³ A jogesetek bemutatása során csak ott tüntetek fel elkövetési időt, ahol ez a minősítés (pl.: a sértett életkora, folytatólágosság) szempontjából releváns lehet.

gyakoriak. Megállapítható az is, hogy számos szexuális önrendelkezést sértő bűncselekményt tizennyolcadik, illetve tizenkettedik életévét be nem töltött gyermek sérelmére követnek el. További tapasztalat, hogy „a nemi erőszak mítoszának” tekinthető klasszikus elképzeléssel szemben²⁴—mely szerint nemi erőszakot általában fiatal nő sérelmére, ismeretlen férfi, elhagyatott helyen követ el —a valóságban az esetek döntő többségében a passzív alany az elkövetőt már korábban is ismerte, sőt közöttük hozzátartozói vagy más függelmi, bizalmi viszony állt fenn, az elkövetés helye pedig a passzív alany vagy az elkövető lakása. Megállapítható továbbá az is, hogy a minősítési kérdések a joggyakorlatban nem mindig egyértelműek. A vádiratban szexuális kényszerítésként megjelölt cselekményekről a bíróság több ízben állapította meg, hogy szexuális erőszaknak minősül(het)nek, ellenben volt olyan eset is, amikor a vádiratban szexuális kényszerítésként megjelölt cselekményről a bíróság azt állapította meg, hogy az „csupán” a szeméremsértés vétségét meríti ki. Ezen előzetes tapasztalatok felvázolását követően a továbbiakban egyrészt olyan jogeseteket mutatok be, amelyek az adott bűncselekmény tipikus elkövetési magatartásait határozzák meg, másrészt pedig olyanokat, amelyek minősítési problémát vetettek fel, és több bírósági szintet is „megjártak.” Itt szeretnék utalni arra is, hogy a tényállások minősítése esetén a 2018. január 1-jén hatályba lépett törvénymódosítás előtti állapotok szerepelnek, amely kizárólag a szexuális erőszak tényállása kapcsán lehet releváns.

4.1. A szexuális önrendelkezés, mint jogi tárgy sérelmének büntetőjog által szankcionált „legenyhébb formája”: a szeméremsértés bírói gyakorlata

4.1.1. A klasszikus szeméremsértés esetei a gyakorlatban – Btk. 205. § (1) bekezdés. (1)Az irányadó jogesetben a vádlott egy kórház szülészeti osztálya előtt a kerítésnél a nadrágja zipzáráját lehúzta, majd nemi szervét elővette, és önkielégítést végzett a kórház udvarán tartózkodó női betegek előtt. A vádlott ezt követően egy járőkelő közeledése miatt cselekményével rövid időre felhagyott, kissé arrébb sétált, majd visszament a kerítéshez, és tovább folytatta az önkielégítést az udvaron tartózkodók előtt a nemi vágyának kielégítése céljából. *A bírósága vádlott bűnösségét szeméremsértés vétségében [Btk. 205. § (1) bekezdés] állapította meg.* (2)A következő jogesetben a vádlott követte a sértettet, majd amikor a sértett mögé ért, megfogta a fenekét. A sértett erre hátratekintett, a vádlott pedig a nemi szervét mutogatva önkielégítő mozdulatokat végzett a sértett előtt. *A bíróság a cselekményt a Btk. 205. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő szeméremsértés vétségének minősítette.*

Ahogy a fenti jogesetekből is kiténik, a bírói gyakorlat szerint a bűncselekmény elkövetési magatartásának szituációs eleme az, hogy az elkövető mások előtt a nemi szervét feltűnően láttatni engedi, de az akár magában foglalhatja a nemi cselekmények, például önkielégítés, közönség nyilvános végzését is. Ez a magatartás pedig nyilvánvalóan sérti az egyének ahhoz való jogát, hogy más

²⁴ Rebecca M. Hayes– Katherine Lorenz–Kristen Bell: Victim blaming others: Rape myth acceptance and the just world belief, *Feminist Criminology*,2013/8, 202-220.o.

személyek szexualitásával akaraton kívül ne szembesüljenek. A „más előtt” történő mutogatás azt jelenti, hogy megvan az objektív lehetősége annak, hogy a cselekményt az elkövetőn kívül legalább egy másik személy is észlelje.²⁵A tényleges észlelésnek bekövetkeznie azonban nem kell, jelen esetekben azonban a sértettek ténylegesen észlelték is az elkövetők szeméremsértő magatartását. Tekintettel arra, hogy a vádlottak magukat forgalmas helyen (szülészeti osztály udvara mellett, ahol a sértettek sétáltak) illetve a sértettet követve, a sértett figyelmét a cselekményre kifejezetten felhívva mutogatták úgy, hogy eközben önkielégítést végeztek, a bíróság e cselekményeket a Btk. 205. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő szeméremsértés vétségeként minősítette.

Az általam feldolgozott további jogesetek –az elkövetési magatartásokat tekintve– a részletezett jogesetekkel szinte teljes egyezőséget mutatnak, tehát a hivatkozott magatartások tekinthetőek a szeméremsértés első fordulata tipikus elkövetési magatartásainak.

(3) A következő jogeset tényállása szerint a vádlott egy társasházban beszállt a liftbe az ott lakó sértett mellé, majd amikor a lift ajtaja becsukódott, nadrágját letolva szeméremsértő módon mutogatta neki szervét a sértettnek, akit eközben a lift oldalához szorított. A sértett eközben megpróbálta eltolni magát a támadójától. Amikor az 5. emeletre érve a liftajtó kinyílt a vádlott felhúzta a nadrágját és elszaladt. *A bíróság a cselekményt a vádiratban foglaltakkal egyezően a Btk. 194. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő aljas indokból vagy célból elkövetett személyi szabadság megsértése bűntettének minősítette.*

A bírói gyakorlat szerint tehát, amennyiben a sértett személyi szabadságának rövid időre történő megfosztása a vádlott részéről a nemi élet szabadsága elleni bűncselekmény, pontosabban a szeméremsértés vétsége véghezvitele érdekében történik, akkor a cselekmény helyes minősítése aljas indokból vagy célból elkövetett személyi szabadság megsértése bűntette. A két bűncselekmény halmazatban történő megállapítása sértené a kétszeres értékelés tilalmát.

4.1.2. A tizennégy év alatti sérelmére elkövetett szeméremsértés a gyakorlatban– Btk. 205. § (2) bekezdés. (4)A következő jogesetben a vádlott a tartózkodási helyéről menetrend szerinti buszjárárral járt dolgozni a munkahelyére. 2017. január közepén felfigyelt arra, hogy a szemmel láthatóan kiskorú – 13 éves – sértett ugyanazzal a buszjárárral utazik. A vádlottnak megtetszett a sértett, ezért 2017. január 23. és február 14. között körülbelül heti három alkalommal követni kezdte. Ennek során a buszon közel férközött hozzá, majd amikor a sértett leszállt a buszról és iskolába igyekezett, követte őt. Eközben a vádlott a sértettet gyakran kielőzte, közel ment hozzá abban a reményben, hogy a sértett felfigyel rá. Egy alkalommal a vádlott izgalomba jött a sértett látványától, az aluljárónál megelőzte őt, karnyújtásnyira megállt tőle és a kezében tartott mobiltelefonját a sértett arca felé fordítva egy olyan pornográf tartalmú, internetről letöltött videót játszott le neki, amelyen egy ismeretlen személy önkielégítést végzett. A sértett ettől nagyon megijedt és elszaladt. *A bírósága vádlott*

²⁵ BH 1983.107.

bűnösségét zaklatás vétségében [Btk. 222. § (1) bekezdés] és *szemérem sértés büntettségében* [Btk. 205. § (2) bekezdés] *állapította meg.*

A klasszikus szemérem sértésnél leírtak e jogesetkapcsán is megfelelően irányadóak azzal, hogy súlyosabban minősül a tizennyolcadik életévét betöltött elkövető cselekménye – ez alapján a tizennyolcadik életévét be nem töltött elkövető cselekménye nem – amennyiben a sértett a tizennegyedik évét még nem töltötte be. Az eltérő törvényi megfogalmazás ellenére – ahogyan az a 4. jogesetből is kitűnik – a törvény szövegében meghatározott szemérem sértő magatartás azonos jelentést hordoz(hat) az (1) bekezdésben meghatározott szemérem sértő magamutogatással. A 205. § (2) bekezdés azonban biztosítja a gyermekek szexuális önrendelkezésének fokozott védelmét is, pontosabban az azzal szembeni fokozott védelmet, hogy a gyermekek a felnőttek szexualitásával akaratukon kívül ne szembesüljenek. A 4. jogeset példája alapján ugyanis kitűnik, hogy az is szemérem sértés büntettségének minősült, amikor a tizennyolcadik életévét betöltött személy nem magát mutogatta szemérem sértő módon, hanem egy olyan videót játszott le a gyermeknek, amelyen egy ismeretlen férfitanúsított szemérem sértő magatartást.

4.1.3. Az objektív szemérem sértés tényállása a gyakorlatban – Btk. 205.

§ (3) bekezdés. (5) A vonatkozó jogesetben a vádlott leszólította a vele azonos társasházban lakó kiskorú sértettet, akivel beszélgetést kezdeményezve a kiskorú sértett életkora felől érdeklődött, majd a sértetthez közel hajolva őt simogatni és ölelgetni akarta. Ezt követően a vádlott megfogta a sértett fenekét, majd szájon csókolta, miközben a nyelvét is át dugta a sértett szájába. Ezen szemérem sértő cselekmény 1-2 percig tartott, amely idő alatt a vádlott semmilyen módon nem tartotta vissza a sértettet, nem akadályozta meg, hogy a sértett a helyszínről elmenjen, majd miután a vádlott a cselekményét abba hagyta, a kiskorú sértett a lakásukba sietett, ahol édesanyjának elmondta a történeteket. *A bíróság a vádlott bűnösségét emberi méltóságot sértő szemérem sértés vétségében* [Btk. 205. § (1) és (3) bekezdés] *állapította meg.*

(6) A következő jogesettényállása szerint a gyermekkorú sértett az édesapjánál volt láthatáson, amikor a lakás udvarán a vádlott a sértettet a lába közé nyúlva felemelte, és a szoknyája alá nyúlva a harisnyáján és az alsóneműjén keresztül a sértett szeméremtestét körkörösén megsimogatta. A sértett ekkor megkérdezte a vádlottat, hogy „Mit tetszik csinálni?“, erre a vádlott visszakérdezett „Miért, nem jó?“, majd mikor a sértett nemmel válaszolt, a vádlott letette a sértettet. *A bírósága vádlott bűnösségét emberi méltóságot sértő szemérem sértés vétségében* [Btk. 205. § (1) és (3) bekezdés] *állapította meg.*

(7) A vádlott a lakásotthonban odament a 14. életévét betöltött sértetthez. A vádlott lehúzta a nadrágját, elővette a nemi szervét, és azt a sértett szájához dörzsölte. A sértett mondta neki, hogy hagyja abba, erre a vádlott a sértett nadrágját lehúzta és nemi szervét megfogta, majd azt meghúzta azért, hogy azzal fájdalmat okozzon a sértettnek. A vádlott e cselekményét több alkalommal is megismételte, illetve a sértett nemi szervét – a sértett akarata ellenére – több alkalommal ruhán keresztül megfogta.

Ugyanezen vádlott bement a 12. életévét betöltött sértett szobájába. A vádlott az ágyban fekvő sértett mellé feküdt, ruhán keresztül a sértett testéhez dörzsölte magát, a sértett fenekébe belemarkolt, valamint a sértetthez simulva szexuális aktust utánzó mozdulatokat tett. A vádlott cselekményét azért hagyta abba, mert a sértett felkelt és kiment a szobából. A vádlott cselekményét a fenti módon több alkalommal megismételte. *A bíróság a vádlott cselekményét 2 rb. a Btk. 205. § (3) bekezdésébe ütköző és aszerint büntetendő szemérem sértés vétségében állapította meg, amelyet a másodfokú bíróság folytatólagosan elkövetettnek minősített.*

Ahogy korábban már rögzítettem, illetve, ahogyan ez a gyakorlati esetekből is kitűnik, a szemérem sértés 3. fordulójának tipikus elkövetési magatartásai – amelyek szexuális célzattal, illetve ennek hiányában is megvalósulhatnak²⁶ – a súlyosan szemérem sértő cselekményeknek nem minősülő, azonban a sértett emberi méltóságát sértő szemérem sértő cselekmények, mint a sértettnél az akarata ellenére történő simogatása, ölelgetése, megcsókolása, a sértett fenekének, mellének megfogása, a sértett lába közé nyúlás, ide nem értve a nemi szerv megérintését, a sértetthez simulás, szexuális aktust utánzó mozdulatok a sértettnél. A 6. jogesetben az elkövető a sértettet a lába közé nyúlva felemelte, és a szoknyája alá nyúlva az alsóneműjén keresztül a sértett szeméremtestét körkörösén megsimogatta. A bíróság a szeméremtest megérintése ellenére is szemérem sértésnek minősítette az elkövető cselekményét, álláspontja szerint ugyanis az elkövető cselekménye az elkövetés körülményeire figyelemmel még nem minősült súlyosan szemérem sértőnek.

A 7. jogeset kapcsán utalok arra, hogy bár az elsőfokú bíróság emberi méltóságot sértő szemérem sértésnek történő minősítését a másodfokú bíróság is megerősítette annyi kiegészítéssel, hogy a vádlott cselekményét folytatólagosan elkövetettnek minősítette, álláspontom szerint a vádlott nemi szervének a sértett szájához való dörzsölése, a sértett nemi szervének megfogása és meghúzása már megalapozza e magatartás súlyosan szemérem sértő cselekményként történő minősítését. Figyelemmel arra, hogy mindez a sértett akarata ellenére történt, a vádlott magatartása a szexuális kényszerítés tényállásának megállapítására lett volna alkalmas, ugyanis szemérem sértő cselekménynek a fentebb részletezett magatartások minősülnek, ide nem értve a sértett nemi szervének megfogását.²⁷

4.1.4. Minősítési dilemmák a szemérem sértés gyakorlatában. (8) A következő jogesetben *az ügyészség a vádlottat 1 rb. a Btk. 196. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő, 18. életévét be nem töltött személy sérelmére, folytatólagosan elkövetett szexuális kényszerítés büntetettével vádolta meg az alábbi tényállás szerint:* A vádlott a szomszédban élő sértettet szemelte ki szexuális közeledés céljából. A vádlott átment abba az ingatlanba, ahol a kiskorú sértett egyedül tartózkodott, és a ház konyhájában kávéért kért a 14. életévét betöltött sértettől, akit azalatt magához húzott, a két kezével átölelt, majd szájon csókolta. A sértett félelmében ellökte a vádlottat, aki ennek ellenére

²⁶ Ezért is határozható meg ez a fordulat objektív szemérem sértésként.

²⁷ Lásd ehhez: Hegedűs – Juhász – Karsai – Katona – Mezőlaki – Szomora – Törő: i.m. A Btk. 205. §-ához

megsimogatta a hátát. A sértett hátat fordított a vádlottnak és a konyhai csap felé indult, a vádlott azonban követte őt, és a fenekébe markolt. A sértett emiatt kiutasította a vádlottat a házból. A cselekmény elkövetése után kb. két héttel a vádlott ismét felkereste a sértettet az otthonában. A sértett házimunkát végzett, ezért háttal állt a vádlottnak. Ezt kihasználva a vádlott a sértett mögé lépett, és a fenekébe markolt. A sértett ellökte magától. A vádlott az elutasítást nem vette tudomásul, és szexuális közeledés célzatával megfogta a gyermek derekát, majd a hátát simogatta.

A bíróság a cselekményt a vádiratban foglaltakkal szemben 1 rb. folytatólagosan elkövetett szeméremsértés vétségének (Btk. 205. § (3) bekezdés) minősítette, hangsúlyozva azt, hogy a vádlott a sértettel szemben a megállapított tényállás alapján szeméremsértő magatartást tanúsított, amely a sértett emberi méltóságát sértette. Tekintettel arra, hogy az elkövető ugyanolyan bűncselekményt egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközönként – kb. két héten belül – többször követett el, cselekménye folytatólagos elkövetésnek minősül.

A bíróság minősítésével teljes mértékben, az indokolásával azonban csak részben értek egyet. A bíróság hivatkozott arra, hogy a szexuális kényszerítés bűncselekményének két fordulata van, mégpedig a szexuális cselekmény, illetve az ennek eltűrésére való kényszerítés, a két magatartás között pedig cél-eszköz viszonynak kell fennállnia. Rögzíti azt is, hogy szexuális cselekménynek minősül a közösülés és minden súlyosan szeméremsértő cselekmény, amely a nemi vágy felkeltésére, fenntartására vagy kielégítésre alkalmas, vagy arra irányul.²⁸ A joggyakorlat szerint pedig a kényszerítés a passzív alany ellenállásának leküzdésére alkalmas olyan tevékenység, amelynek eredményeként a passzív alany az ezen akarataknak megfelelő magatartást tanúsít. A kényszerítés a bíróság álláspontja szerint két módon valósulhat meg, erőszakkal vagy fenyegetéssel. A személy elleni erőszakon az emberi testre gyakorolt fizikai ráhatást kell érteni, a kényszerítésen pedig az úgynevezett akaratot hajlító kényszert. A fenyegetés pedig eltérő rendelkezés hiányában súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettnél komoly félelmet keltsen.²⁹ A bíróság mindezek alapján arra következtetésre jutott, hogy a sértett sérelmére elkövetett cselekmény kapcsán e tényállási elemek nem lelhetőek fel. Különösen nem lelhetőek fel a kényszerítés elemei. A vádlott sem erőszakot, sem fenyegetést nem alkalmazott a sértettel szemben, ugyanakkor szexuális indíttatású cselekményeket végzett akkor, amikor a sértett fenekét fogdosta, őt ölelgette és szájon csókolta. A bíróság álláspontja szerint azonban a vádlott magatartása nem minősült fajtalanságnak, csupán súlyosan szeméremsértő magatartásnak.

Álláspontom szerint a bíróság a szexuális kényszerítés tényállásával összefüggésben helytelenül hivatkozik arra, hogy a kényszerítés két módon valósulhat meg, vagyis erőszakkal vagy fenyegetéssel, hiszen erőszak esetén már szexuális erőszak lenne a helyes minősítés. Véleményem szerint téves az a megállapítás is, miszerint a vádlott magatartása jelen esetben nem minősült

²⁸ Btk. 459. § (1) bek. 27. pont

²⁹ Btk. 459. § (1) bek. 7. pont

fajtalanságnak, csupán súlyosan szeméremsertő cselekménynek, figyelemmel arra, hogy a bíróság helyes minősítése szerinti szeméremsertés³⁰ pontosan azokat a szeméremsertő magatartásokat fogja át, amelyek nem minősülnek szexuális cselekménynek annak következtében, hogy az ahhoz szükséges súlyosan szeméremsertő jelleget nem érik el.³¹ Itt kívánok utalni a korábban leírtakra, miszerint a sértettnek az akarata ellenére történő átölelése, megsimogatása, szájon csókolása, fenekének megfogása nem minősül súlyosan szeméremsertőnek, így szexuális kényszerítést nem valósít meg, ellenben olyan szeméremsertő cselekménynek minősül, amely a sértett emberi méltóságát sérti, így a szeméremsertés 3. fordulataának megállapítására alkalmas.

4.2. A szexuális önrendelkezés, mint jogi tárgy sérelmének büntetőjog által szankcionált „súlyosabb formája”: a szexuális kényszerítés bírói gyakorlata – Btk. 196. §. (9) *Az ügyészség a vádlottal szemben 1 rb. a Btk. 195. §-ába ütköző kényszerítés büntette, 1 rb. a Btk. 196. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett szexuális kényszerítés büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt emelt vádat.*

Az irányadó tényállás szerint a vádlott közösségi oldalon keresztül vette fel a kapcsolatot a sértettel, akinek udvarolni kezdett. A sértett ezt kezdetben szívesen fogadta, azt állította magáról, hogy 14 éves, (azonban csak 12 éves volt), míg az 53 éves vádlott 19 évesnek mondta magát. A vádlott beszélgetésük során melltartós fényképet kért a sértettől, aki vonakodott magáról képet küldeni, ezért őt a vádlott azzal fenyegette meg, hogy letiltatja a közösségi oldalról. A sértett ennek hatására eleget tett a kérésnek. A vádlott ezt követően ismételt fényképet követelt a sértettől, olyat, amely őt már melltartó nélkül ábrázolja. A sértett igyekezett kitérni a kérés elől, a vádlott azonban saját profilján közzétette a sértett által küldött melltartós képet, és a további fénykép megküldésétől tette függővé annak saját profiljáról való eltávolítását. A sértett csak mindezek hatására küldött a vádlottnak melltartó nélküli képet és kérte, hogy törölje a részére korábban megküldött képet és most már ne zsarolja tovább. A vádlott azonban közölte, hogy csak akkor távolítja el a fényképet a közösségi oldalról, ha a sértett személyesen találkozik vele, illetve szexuális kapcsolatot létesít vele, különben a fényképeket elküldi a sértett iskolájának, edzőjének, illetve a közösségi oldalra is kiteszi. A sértett nagyon megijedt, közölte, hogy ő csak 12 éves, ami a vádlottat nem érdekelte. A sértett ezt követően fordult a szüleihez, akik feljelentést tettek, a rendőrök pedig sértetti közreműködéssel elfogták a vádlottat.

A bíróság a vádlottat bűnösnek mondta ki kényszerítés büntettében (Btk. 195. §), szexuális kényszerítés büntettének kísérletében (Btk. 196. § (1) bekezdés és (3) bekezdés), és más bűncselekményekben.

³⁰ Btk. 205. § (3) bek.

³¹ Lásd ehhez: Hegedűs – Juhász – Karsai – Katona – Mezőlaki – Szomora – Törő: i.m. A Btk. 205. §-ához.

A bíróság indokolása során rögzítette, hogy a sértett már a legelső fényképet is kizárólag a vádlott fenyegetésének hatására küldte el. A vádlott azzal fenyegette, hogy letiltatja a közösségi oldalról. Ez a fenyegetés egy felnőtt esetében nem feltétlenül alkalmas arra, hogy komoly félelmet keltsen, azonban tekintettel a sértett életkorára és arra, hogy a vádlott határozottan lépett fel vele szemben, elfogadható, hogy a sértett azt elhitte. (Kényszerítés) A vádlott további fenyegetései szintén alkalmasak voltak arra, hogy a sértettben komoly félelmet keltsenek. A vádlott a fenyegetéssel szexuális cselekményre is kényszeríteni akarta a sértettet, annak ellenére, hogy a sértett közölte, hogy ő ezt nem szeretné, illetve még csak 12 éves. E kényszerítésnek egyértelműen az volt a célja, hogy a sértett eltűrje a vádlott szexuális közeledését. (Szexuális kényszerítés kísérlete)

(10) A következő jogesetben az ügyészség a Btk. 196. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő és büntetendő hozzátartozó sérelmére folytatólagosan elkövetett szexuális kényszerítés büntettének kísérlete miatt emelt vádat.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott házasságot kötött a sértettel, akivel 2012nyaráig együtt éltek. 2012nyarán a sértett két gyermekével, a vádlottal közös, valamint az előző házasságából született lányával elköltözött, azonban 2015. július 5-ig alkalmanként közös gyermekükkel visszaköltözött a vádlotthoz, majd a sértett és a vádlott között olyannyira megromlott a viszony, hogy a sértett véglegesen elköltözött gyermekével.

A vádlott 2015. július 10-én üzenetet küldött a sértett telefonjára, melyben közölte a sértettel, hogy kitett róla egy meztelen képet egy közösségi oldalra, valamint a képet is elküldte neki, majd felszólította a sértettet, hogy hívja őt fel, aminek a sértett nem tett eleget. A vádlott ezt követően felhívta a sértettet és azt mondta neki, hogy ha nem megy ki hozzá és létesít vele szexuális kapcsolatot, akkor tovább küldözgeti az ismerőseiknek és a sértett munkatársainak a sértettről készült képeket és videókat. A sértett a vádlott követelésének nem tett eleget. Ezt követően a vádlott felhívta a sértettet és olyan nyilatkozatot tett, miszerint lemond közös lányuk felügyeleti jogáról, ha a sértett egy éven keresztül heti két alkalommal szexuális kapcsolatot létesít vele, azonban amennyiben a sértett nem tesz eleget ez irányú követelésének, úgy elveszi tőle a lányukat. A vádlott annak érdekében, hogy követelése teljesítésre kerüljön, elküldte a sértettről készült meztelen képeket a sértett lányának, valamint egy férfi ismerősüknek. A sértett a vádlott fenyegetései ellenére a követelésnek nem tett eleget, hanem feljelentette a vádlottat.

A bíróság a vádlott bűnösségét szexuális kényszerítés büntettében állapította meg (Btk. 196. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont). (11) A következő jogesetben az ügyészség a Btk. 196. § (1) bekezdésébe ütköző, aszerint minősülő és büntetendő szexuális kényszerítés büntettének kísérlete miatt emelt vádat. Az irányadó tényállás szerint a vádlott ittas állapotban megjelent a sértett lakásán, ahol dörömbölni kezdett az ajtón, így a házban tartózkodó személy beengedte. Ezt követően beszélgetés közben a vádlott megpillantotta a vele szemben, alsónemű nélkül ülő sértett nemi szervét, mindkét kezével rámarkolt a sértett szoknyájára, és a fejét a szoknyája alá dugta, majd megpróbálta megfogni a sértett nemi szervét,

aki a cselekmény közben hadonászott, majd annak érdekében, hogy megakadályozza a cselekményt, a mellette lévő kötőtűvel karon szúrta a vádlottat, aki ennek hatására a fejét kihúzta a sértett szoknyája alól. Ezt követően a sértett még egy alkalommal, ököllel orrba vágta a vádlottat, aki ennek következtében a cselekményét abbahagyta.

A bíróság a vádlott bűnösségét szexuális kényszerítés bűntettének kísérletében (Btk. 196. § (1) bekezdés) mondta ki. A bíróság álláspontja szerint azáltal, hogy a vádlott az idős sértettet akarata, s az ezt nyilvánvalóan kifejező tiltakozása ellenére szexuális cselekmény eltűrésére akarta kényszeríteni, megvalósította a szexuális kényszerítés bűncselekményének törvényi tényállását. Mivel a vádlott a cselekményét a sértett ellenállása miatt megkezdte, azonban befejezni nem tudta, így a cselekmény a Btk. 10. § (1) bekezdése alapján kísérleti szakban maradt.

A fenti jogesetek alapján megállapítható, hogy a szexuális kényszerítés elkövetési magatartása két elemből tevődik össze, mégpedig a kényszerítésből, mint eszközcselekményből, amely a szexuális cselekmény, mint célcselekmény elérésére irányul. Azonban mit is jelent a kényszerítés a szexuális kényszerítés bűncselekménye kapcsán és melyek e bűncselekmény elkövetési módjai? Az általam feldolgozott, szexuális kényszerítésnek minősített gyakorlati esetekből az a következtetés vonható le, hogy a bűncselekmény tipikus – de nem kizárólagos! – elkövetési módja az egyszerű fenyegetés. A 9. és 10. jogesetben ez konkrétan a sértettekről készült meztelen képek és videók közösségi oldalra történő feltöltésével, illetve azoknak az ismerősök, a sértett iskolája, edzője részére megküldésével való fenyegetést jelentett. A 11. jogesetben fenyegetés nem történt, kényszerítés azonban igen. Itt szeretnék utalni a Btk. miniszteri indoklására, amely szerint a szexuális cselekmény végzésére vagy annak eltűrésére kényszerítés a szexuális kényszerítés bűncselekménye kapcsán felölel minden olyan magatartást, amikor a sértett nem önként és szabadon adja a beleegyezését a szexuális cselekményhez, hanem valamilyen kényszer hatására. Jelen esetben álláspontom szerint erről van szó, ugyanis bár a vádlott részéről sem fenyegetésre, sem erőszak alkalmazására – mely utóbbi esetben szexuális erőszak, vagy annak kísérlete lett volna a helyes minősítés – nem került sor (a sértett szoknyájára való rámarkolás, illetve az a magatartás, hogy a vádlott a fejét a sértett szoknyája alá dugta, nem minősíthető még akaratot hajlító erőszaknak sem) az elkövető egy olyan magatartásra (szexuális cselekményre) vagy annak eltűrésére akarta kényszeríteni a passzív alanyt, amely a passzív alany akaratával ellentétes lett volna.

Szeretnék utalni arra is, hogy álláspontom szerint a bíróság a 10. jogesetben tévesen minősítette befejezettnek a szexuális kényszerítést. A bűncselekmény ugyanis a szexuális cselekmény megkezdésével válik befejezetté, a kísérlethez a kényszerítés kifejtésének, azaz a fenyegető magatartásnak a megkezdése szükséges a szexuális cselekmény céljából.³² Figyelemmel arra, hogy a 10. jogesetben a szexuális cselekmény megkezdésére nem, csak a kényszerítő

³² Hegedűs – Juhász – Karsai – Katona – Mezőlaki – Szomora – Törő: i.m.A Btk. 196. §-ához.

magatartás kifejtésére került sor, a bűncselekmény – a bírói ítéletben foglaltakkal ellentétben – kísérleti szakban maradt.

A joggyakorlatban a minősítési kérdések nem mindig ennyire egyértelműek. Ezt példázza többek között a következő fejezetben részletezett 12. sz. jogeset, ahol a vádiratban foglalt minősítéssel szemben a bíróság rámutatott arra, hogy a szexuális kényszerítésnek minősített eset a vádiratban foglaltakhoz képest eltérően, szexuális erőszaknak minősül, továbbá a 13. sz. jogeset, amelyben a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen mutatott rá arra, hogy az elkövető cselekménye a vádiratban foglalt minősítéssel szemben miért nem minősül még szexuális erőszak büntetettének.

4.3. A szexuális önrendelkezés, mint jogi tárgy sérelmének büntetőjog által szankcionált „legsúlyosabb formája”: a szexuális erőszak bírói gyakorlata – Btk. 197. §. (12) *Az ügyészség 3 rb. a Btk. 196. § (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés szerint minősülő és büntetendő nevelése alatt álló, tizennegyedik életévét be nem töltött sértett sérelmére elkövetett szexuális kényszerítés büntetettével és folytatólagosan elkövetett, a Btk. 205. § (3) bekezdésébe ütköző, az emberi méltóságot sértő szeméremszétség vétségével vádolta meg a vádlottat.*

Az irányadó tényállás szerint a vádlott 2012-től – amikor a sértett a tizenkettedik életévét már betöltötte – 2014-ig több alkalommal, majdnem napi rendszerességgel fogdosta élettársa gyermekének melleit, valamint a fenekét. 2012-ben, pontosan meg nem határozható időben a vádlott a sértett mellé ült, őt hátralökte, nadrágját részben lehúzta a sértettől majd az ujját a sértett nemi szervébe dugta, de a sértett ekkor sírni és kiabálni kezdett, ezért a cselekményét abbahagyta. Ugyanebben az évben a vádlott követte a sértettet a mosdóba, a sértett lábait széthúzta és vele a fentiekhez hasonló szexuális cselekményt akart végezni. A sértett azonban ellökte magától a vádlottat és elmenekült. Ezt követően 2014-ben a vádlott bement az alvó sértett szobájába, és az ágyra ülve a sértett fenekét, valamint nemi szervét kezdte el fogdosni, ami miatt a sértett felébredt. A vádlott ekkor a sértetten lévő nadrágot elkezdte lehúzni, és bár azt a sértett megpróbálta visszahúzni és kiabált is, a sértetten lévő nadrágot lehúzta és az ujját a sértett nemi szervébe dugta. A sértett megpróbálta magától eltolni a vádlottat, azonban a vádlott a sértett lábait széthúzta. A vádlott kb. öt perc elteltével hagyta abba a cselekményét, mert a sértett egyre hangosabban kiabált.

A járásbíróság az ügy törvényszékhez való áttételéről döntött, figyelemmel arra, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően, a Btk. 197. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) és b) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő szexuális erőszaknak minősülhet. A bíróság döntése indokolása során – álláspontom szerint is helyesen – hivatkozott arra, hogy a szexuális kényszerítés elkövetési módja tipikusan a fenyegetés, amely nem irányulhat élet, vagy testi épség ellen, vagy élet, vagy testi épség elleni irányultság esetén nem lehet közvetlen. A bűncselekményt azonban erőszakkal nem lehet elkövetni. A bíróság hangsúlyozta azt is, hogy a szexuális erőszak megvalósulásához szükséges erőszaknak nem kell lenyűgöző erejűnek lennie, a nemi szabadságot sértő erőszakos bűncselekmény esetében az akaratot hajlító

erőszak is elégséges. Tipikusan ilyennek tekinthető a sértett lefogása, lábainak szétfeszítése.³³ A bíróság utalt arra, hogy a jogirodalomban fellelhető olyan nézet is, amely a szexuális kényszerítés esetében elkövetési módként – noha elkövetési magatartásként a törvény az erőszakot konkrétan nem rögzíti – az akaratot hajlító erőszakot is lehetségesnek tartja.³⁴ A járásbíróság álláspontja ezen utóbbi állásponttól eltért, és a fentebb rögzítettekkel értett egyet.

A törvényszék a vádlott bűnösségét – hivatkozva a korábban rögzítettekre – 3 rb. szexuális erőszak bűntettében állapította meg, [Btk. 197. § (1) bekezdés a) pont (3) bekezdés a) és b) pont (4) bekezdés b) pont] amelyből egy – figyelemmel arra, hogy ott szexuális cselekmény nem történt – kísérleti szakban maradt. A bíróság a vádlottat folytatólagosan elkövetett szemérem sértés vétségében is bűnösnek találta. [Btk. 205. § (3) bekezdés]

(13) A következő jogeset tényállása szerint a vádlott követte a sértettet, majd jobb kezével a haját megfogva, a föld felé, illetve maga felé húzta, azonban azt nem sikerült elérnie, hogy a sértett letérdepeljen. Ezen cselekménye közben a vádlott felszólította a sértettet, hogy őt orálisan elégítse ki, különben megkéseli. A sértett erre azt mondta a vádlottnak, hogy „takarodj innen, itt lakom a közelben, és bekiabálok a házba!”. Erre a vádlott megijedt és a sértett hajának megragadását követő néhány másodperc elteltével elfutotta helyszínéről. *Az ügyészség a cselekményt a Btk. 197. § (1) bekezdésébe a) pontjába ütköző és aszerint minősülő szexuális erőszak bűntette kísérletének minősítette.*

A bíróság álláspontja szerint a bizonyítékok alapján e bűncselekmény tényállási elemei nem valósultak meg. A bíróság hivatkozott arra, hogy nem minősül szexuális cselekményre irányuló erőszaknak a sértett arcul ütése, valamint a sértettel való dulakodás úgy, hogy az elkövető a sértettet még nem hozta a közvetlenül szexuális cselekményhez szükséges testhelyzetbe. De nem állapította meg a bíróság a kvalifikált fenyegetést sem abban a helyzetben, amikor az elkövető lelövélssel fenyegette meg a sértettet úgy, hogy nem vett elő pisztolyt.³⁵ A bíróság hivatkozott arra, hogy a sértett leszúrásával történő fenyegetés ugyan bizonyíthatóan elhangzott a vádlott részéről, azonban az is bizonyítottá vált, hogy a vádlott nem tartott kést a kezében. A vádlott a hajhúzás formájában ugyan alkalmazott erőszakot a sértettel szemben, azonban mivel a fenyegetés ellenére a sértettet nem a nemi szerve irányába húzta, nem hozta a sértettet a szexuális cselekmény elvégzéséhez szükséges testhelyzetbe. A bíróság álláspontja az volt, hogy a szexuális erőszak bűntettének vagy e cselekmény kísérletének megállapításához az szükséges, hogy az elkövető a szexuális cselekményt lehetővé tévő körülmények és testhelyzet megteremtése érdekében közvetlen erőszakkal vagy minősített fenyegetéssel törje meg a sértett fizikai ellenállását és vigye végbe, illetve kísérlje meg véghezvinni a szexuális cselekményt. A bíróság arra a

³³ A bíróság több Btk. Kommentárra is hivatkozott döntése indokolása során: Lásd például: *Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz* (szerk.: Karsai Krisztina), Budapest, Complex Kiadó, 2013, *Magyar Büntetőjog: Kommentár a gyakorlat számára* (szerk.: Kónya István), Harmadik kiadás I, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft, 2013.

³⁴ A bíróság e körben hivatkozik a Nemzeti Közsolgálati és Tankönyvkiadó Zrt. által kiadott Kommentárra. (szerk.: Polt Péter)

³⁵ BJD 3074.

következtetésre jutott, hogy a vádlott cselekménye szexuális erőszak büntette kísérletének nem minősíthető, így az legfeljebb a szexuális erőszak előkészületeként jelentkező magatartásaként értékelhető, amely a gyakorlat szerint az aljas indokból vagy célból elkövetett személyi szabadság megsértése büntetének megállapítására alkalmas.

Így a bíróság a vádlottat 1 rb. a Btk. 194. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő személyi szabadság megsértése büntetőben mondta ki bűnösnek. A másodfokon eljáró törvényszék a bíróság ítéletét megváltoztatta és a cselekményt az ügyészi vádiratban foglaltaknak megfelelően szexuális erőszak büntette kísérletének minősítette. [Btk. 197. § (1) bekezdés a) pont]

A bíróság álláspontja szerint a szexuális erőszak elkövetési magatartása közvetlenül a szexuális cselekmény lehetővé tételére irányuló erőszakkal vagy kvalifikált fenyegetéssel kezdődik. Amennyiben az elkövető a szexuális cselekmény kikényszerítése és közvetlen végrehajtása érdekében a sértettet a földre dönti, rátérdel, a száját befogja és felszólítja a vetkőzésre, a szexuális erőszak már kísérleti szakba jut. Jelen esetben a vádlott a minősített fenyegetéssel, illetőleg az erőszakkal (a sértett haját megragadva őt lefelé húzta) már törvényi tényállási elemet valósított meg, így cselekménye a szexuális erőszak büntette kísérletének minősül. Kétségtelen, hogy a sértettet még nem kényszerítette olyan testhelyzetbe az erőszak alkalmazásával, hogy sor kerülhetett volna a vádlott által kikényszeríteni kívánt szexuális cselekményre, azonban a cselekményt az erőszak alkalmazásával a vádlott megkezdte, így cselekménye nem értékelhető személyi szabadság megsértéseként.

Ezen jogesetek kitűnő példái annak, hogy nemcsak az elméleti szabályozás, de a bírói gyakorlat is biztosítani kívánja a szexuális önrendelkezés fokozott védelmét, azáltal, hogy az erőszak alkalmazása esetén (a 12. jogesetben a sértett hátra lökése, lábainak széthúzása, a 13. jogesetben a sértett hajánál fogva megragadása és lefelé húzása) a bíróság a szexuális kényszerítéshez, illetve az aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértéséhez képest a súlyosabban minősülő szexuális erőszak büntetőben állapította meg az elkövető felelősségét. Kiemelendő a törvényszék azon megállapítása is a 13. jogeset kapcsán, hogy a szexuális erőszak büntetőként történő minősítés szempontjából irreleváns, hogy az elkövető a sértettet még nem kényszerítette olyan testhelyzetbe az erőszak alkalmazásával, hogy sor kerülhetett volna a vádlott által kikényszeríteni kívánt szexuális cselekményre.

(14)Egy másik jogeset irányadó tényállása szerint a fiatalkorú vádlott bement abba a házba, ahol a sértett lakott, azzal, hogy a sértett öccsét keresi. A házban egyedül tartózkodó sértett közölte vele, hogy az öccse nincs otthon, és elindult a szobája felé. A vádlott úgy tett mintha távozna, majd a sértett után sietett, és hátulról lerántotta a földre. A szoknyában lévő sértett elesett, ezt kihasználva a vádlott benyúlt a sértett lába közé és megfogta annak nemi szervét. A vádlott és a sértett dulakodni kezdtek, majd ennek során a sértett a körmével megcsikarta a vádlott nyakát. A vádlott a rövid dulakodás után felhagyott a magatartásával és

elment. *A bíróság a vádlott bűnösségét szexuális erőszak bűntettében mondta ki. [Btk. 197. § (1) bekezdés a) pont]*

Ezen jogeset is megfelelő példája annak, hogy a bírói gyakorlat értelmében erőszak alkalmazása esetén – mint a sértett földre rántása, a sértettel való dulakodás – szexuális erőszak és nem szexuális kényszerítés a helyes minősítés. Azt is jól példázza a jogeset, hogy a szexuális erőszak megvalósulásához megkívánt szexuális cselekmény a közösülés mellett egyéb súlyosan szeméremsértő cselekményeket is átfog, amely súlyosan szeméremsértő cselekmények egyik példája a sértett nemi szervének megfogása.

5. A gyermekek szexuális önrendelkezését korlátozó tényállások bírói gyakorlata

A bíróságokon végzett kutatásaim alapján előljáróban azt szeretném rögzíteni, hogy széles körben fordul elő a gyakorlatban a 12 éven aluli személy sérelmére, a sértett konszenzusával, sőt gyakran kezdeményezésével elkövetett szexuális erőszak tényállása is, amely tényállások minősítése kapcsán tetten érhetőek a 2018. január 1-jétől korrigált szabályozás előtti bizonytalanságok. Szexuális visszaélés miatt is gyakran emelt vádat az ügyészség, azonban az esetek döntő többségében a vádlottat a bíróság felmentette, figyelemmel arra, hogy nem volt kétséget kizáróan bizonyítható, hogy a vádlott tudta, hogy a sértett a 14. életévét még nem töltötte be. A vádlottak az esetek többségében következetesen állították azt – amit jellemzően tanúk is megerősítettek –, hogy a sértett magát idősebbnek mondta a koránál.

(15)Az irányadó tényállás szerint a vádlott és élettársa közösen nevelte a vádlott élettársának korábbi kapcsolatából született 9 éves fiúgyermeket. Miután a gyermek nevelőapjánál a szexualitásról érdeklődött, a vádlott a gyermeknek levetített egy szexuális cselekményeket bemutató filmet, eközben pedig a gyermek előtt önkielégítést végzett. Miután ezt befejezte, letolta a gyermek pizsamanadrágját és a gyermeket is megkísérelte kielégíteni, azonban ez a gyermeknek fáj, ezért abba hagyta. A sértettnek sérülése nem keletkezett.

A vádlott hangsúlyozta, hogy pusztán felvilágosítási cézzal és nem szexuális indíttatásból követte el a cselekményt. *A törvényszék a vádlott bűnösségét a Btk. 197. § (2) bekezdésébe ütköző szexuális erőszak bűntettében mondta ki.* A bíróság az ítélet indokolása során hangsúlyozta, hogy a törvény értelmében a szexuális cselekménynek nem feltétele, hogy az a nemi vágyat felkeltse, fenntartsa vagy kielégítse, mivel a szexuális cselekmény fogalmából adódóan az arra való alkalmasság önmagában elegendő a megállapíthatósághoz. *Az ítélet tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és a vádlott bűnösségét a Btk. 197. § (2) és (4) bekezdés a) pont II. fordulata szerint minősítette,*³⁶ hangsúlyozva azt, hogy a vádlott a nevelése alatt álló sértett sérelmére követte el a bűncselekményt, amely

³⁶A 2018. január 1-jén hatályba lépett törvénymódosítást megelőző minősítési rendszer.

értelmében a cselekmény nem a (2) bekezdés szerint, hanem a (4) bekezdés szerint súlyosabban minősül. Az ítélet jogerőre emelkedett.

Itt kell utalni arra, hogy azon bűncselekmény minősítése kapcsán, amikor a sértett a szexuális cselekmény megvalósításakor a tizenkettedik életévét még nem töltötte be, és az elkövető hozzátartozója, vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése, illetve egyéb módon a hatalma vagy befolyása alatt állt – a 2018. január 1-jén hatályba lépett törvénymódosítást megelőzően – az ítélkezési gyakorlat nem volt egységes.³⁷ A jogesetek egyik csoportjában a bíróság álláspontja az volt, hogy ha a tizenkettedik életévét be nem töltött személy az elkövető hozzátartozója, vagy nevelése stb. alatt állt, a bűncselekmény a 197. § (2) bekezdésben foglalt alapesethez képest súlyosabban minősült, függetlenül attól, hogy az elkövető erőszakkal vagy kvalifikált fenyegetéssel követte-e el a cselekményt vagy pedig konszenzusos szexuális cselekményről volt szó. A másik álláspont szerint a Btk. 197. § (2) bekezdésébe ütköző szexuális erőszak büntetnének alapesetéhez a törvény további minősítő körülményeket nem állapított meg, ezért a tizenkettedik életévét be nem töltött sértett sérelmére elkövetett szexuális erőszak csak akkor minősült súlyosabban, ha azt erőszakkal vagy kvalifikált fenyegetéssel valósították meg és a sértett az elkövetővel kapcsolati viszonyban állt. Az ítélkezési gyakorlatban jelentkező minősítési probléma feloldására született meg a 2/2016. Büntető jogegységi határozat, amely az előbbi álláspontot ítélte helyesnek. Az Alkotmánybíróság azonban 19/2017. (VII. 18.) AB határozatával a jogegységi határozatot alaptörvény-ellenesnek minősítette és 2017. október 31. napjával megsemmisítette.³⁸ Mindezek alapján, ha a sértett az elkövető hozzátartozója, vagy nevelése stb. alatt álló személy volt, és kényszer, illetve erőszakmentesen valósult meg a szexuális cselekmény, az elkövető „csupán” a szexuális erőszak 197. § (2) bekezdésében szabályozott alapeset szerint volt büntethető, amely cselekménnyel halmazatban egyenesági rokonok esetében a vérfertőzés állhatott. Az Országgyűlés felismerve a gyermekkorúak fokozott védelmének szükségességét, 2017. december 11-én kihirdette a tizenkettedik életévüket be nem töltött gyermekek sérelmére elkövetett szexuális erőszakkal szembeni fokozottabb büntetőjogi védelemről szóló 2017. évi CLXXVII. törvényt. E törvény értelmében már a 197. § (2) bekezdésére is épülnek minősített esetek, vagyis 2018. január 1-jétől konszenzusos nemi cselekmény esetén is súlyosabban minősül és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett az elkövető cselekménye, ha a tizenkét éven aluli sértettel szemben erőszakot vagy minősített

³⁷ Lásd ehhez: Szomora Zsolt: „*Amicus Curiae*” Dr. Hegedűs István, a Szegedi Ítéltábla kollégiumvezetője részére, Szomora Zsolt: „*Amicus Curiae*” Dr. Sulyok Tamás az Alkotmánybíróság elnöke részére, Balogh Ágnes: Az életkor jelentősége a szexuális erőszak tényállásának értelmezésénél, *Magyar jog*, 2017, 5. szám, 282-284. o. Nagy Alexandra: A tizenkettedik életévüket be nem töltött személyek szexuális cselekményekkel szembeni büntetőjogi védelme, *Miskolci Jogi Szemle*, 2017, 2. szám, 194-196. o. Szomora Zsolt: A tizenkét éven aluli sérelmére elkövetett szexuális erőszak újabb minősítési kérdései, avagy a bírói gyakorlat menthetetlennek látszó vergődése a kétszeres értékelés és más alapelvek hálójában, in: *Ad valorem. Ünnepi tanulmányok Vida Mihály 80. születésnapjára* (szerk.: Gál Andor-Karsai Krisztina), Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2016, 347-359. o.

³⁸ A 1/2017. Büntető Jogegységi határozat pedig hatályon kívül helyezte. Lásd ehhez részletesen: Nagy: A tizenkettedik életévüket be nem töltött személyek szexuális cselekményekkel szembeni büntetőjogi védelme. 196-207. o.

fenyegetést ugyan nem alkalmazott, azonban az elkövető a hozzátartozója, vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése, illetve egyéb módon a hatalma vagy befolyása alatt álló személy sérelmére követi el a szexuális cselekményt, vagy a gyermekkel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva többen végeznek konszenzusos szexuális cselekményt.³⁹

Az elkövetéskor hatályos minősítési rendszer alapján azonban a törvényszék minősítése volt helyes, míg az ítélőtábla helytelenül állapította meg azt, hogy az elkövető cselekménye erőszak, illetve minősített fenyegetés alkalmazása nélkül is súlyosabban minősült. Ez a minősítés már csak azért is helytelen volt, mert ily módon a minősítés szempontjából azonosan ítélte meg a bíróság azon vádlott cselekményét, aki erőszakot vagy kvalifikált fenyegetést nem alkalmazott a sértettel szemben, és azon elkövető cselekményét, aki igen, ez pedig nyilvánvalóan aránytalan volt a cselekmények eltérő tárgyi súlyára figyelemmel.

A 2017. évi CLXXVII. törvény által bevezetett módosítás eredményeképpen az elkövető cselekménye a hatályos szabályok értelmében már a 197. § (4) bekezdés a) pont, ab) pontja szerint minősül(ne) és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel (lenne) büntetendő.

(16)Egy másik esetben az ügyészség a vádlottat 1 rb. folytatólagosan a Btk. 197. § (2) bekezdésbe ütköző, és aszerint minősülő és büntetendő 12. életévét be nem töltött személlyel szexuális cselekmény végzésével elkövetett szexuális erőszak büntetettével vádolta meg.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott 2010 nyarától 2014. június 18. napjáig tartó időszakban heti rendszerességgel, beleegyezésen alapuló szexuális viszonyt folytatott nevelt lányával, aki az első aktusok alkalmával még nem töltötte be a 12. életévét, csak 11 éves volt. A járásbíróság végzésével megállapította, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően minősülhet a Btk. 197. § (2) bekezdésébe ütköző, de figyelemmel a (3) bekezdés b) pontjára, a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő 12. életévét be nem töltött hozzátartozó személy sérelmére elkövetett szexuális erőszak büntettének, ezért az iratokat a törvényszékre tette át. *A törvényszék a vádlott bűnösségét folytatólagosan elkövetett szexuális erőszak büntetettében (Btk. 197. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (4) bekezdés a) pont) állapította meg.*

A bíróság ítélete indokolása során hivatkozott arra, hogy a sértett életkorára tekintettel teljesen közömbös, hogy maga a sértett hogyan viszonyul a szexuális cselekményhez, az ugyanis mindenképpen erőszakosnak tekintendő. A bíróság hangsúlyozta azt is, hogy – a konszenzus megléte ellenére – a cselekmény azért minősült súlyosabban a (2) bekezdés helyett a (4) bekezdés a) pontja szerint, mert a vádlott a cselekményt a nevelt gyermeke sérelmére követte el.

Az ítélőtábla, mint másodfokú bíróság az ítéletet megváltoztatta. A vádlott cselekményét folytatólagosan elkövetett szexuális erőszak büntettének (197. § (2) bekezdés) valamint folytatólagosan elkövetett szexuális visszaélés büntettének (198. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pontja) minősítette. A bíróság hivatkozott arra, hogy a Kúria időközben hatályon kívül helyezte az 2/2016 BJE határozatát,

³⁹ Btk. 197. § (4) bek. a) pont ab) pont és ac) pont

amely a súlyosabb minősítést szentesítette, így a vádlott cselekménye, figyelemmel arra, hogy a sértettel végzett szexuális cselekmények elkövetése során erőszakot vagy kvalifikált fenyegetést nem alkalmazott, csak a (2) bekezdés szerint minősülhet.⁴⁰ A bíróság hangsúlyozta azt is, hogy az elsőfokú bíróság figyelmét elkerülte, hogyha az elkövető a nemi erkölcs elleni cselekményeit a sértett sérelmére további büntetőjogilag releváns életszakaszokban is folytatja (12-14) akkor a nemi erkölcs elleni bűncselekmények valóságos bűnhalmazatot alkotnak a későbbi életkorban megvalósított bűncselekményekkel. A vádlott a szexuális cselekmények végzését 2010. november 22-től 2014. június 18-ig tovább folytatta. Azon szexuális cselekményei, amelyeket a sértett tizenkettedik életének betöltését követően valósított meg, a Btk. 198. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett szexuális visszaélés büntettének minősülnek, figyelemmel a függelmi viszonyra.

6. Összegzés

A szexuális önrendelkezést sértő bűncselekmények az egyik legnehezebben kezelhető ügykategória: óriási a látencia az ilyen jellegű ügyekben, hiszen a szexuális erőszakot, szexuális kényszerítést elszenvadó személy gyakran nem beszél a vele történekről. Az esetek töredékében születik csak feljelentés, melyek alapján megindult büntetőeljárások legfőbb jellemzője, hogy rendkívül nehéz a bizonyítás. A legtöbb esetben a terhelt részéről ugyanis nincs beismerés, szemtanúk pedig általában nincsenek. A szexuális önrendelkezés sérelmét szankcionáló tényállások rendszere azonban véleményem szerint a korábbi szabályozáshoz képest fokozott védelmet kíván biztosítani a passzív alanyoknak, azáltal, hogy a szexuális önrendelkezés megsértésének súlyossága, mint szankcionálási szempont alapján „több szinten” kerül biztosításra az egyén szexuális szabadságának védelme. Ahogy a tanulmányban bemutatásra került, a minősítési kérdések bár nem mindig egyértelműek, a nemi szabadság támadásának szankcionálása terén álláspontom szerint a magyar szabályozásban nem maradt „lefedetlen” szabályozási terület. A gyermekek szexuális önrendelkezésének korlátját jelentő tényállások a 2018. január 1-jén hatályba lépett törvénymódosítással kiegészülve pedig fokozottan védik a gyermekek egészséges nemi fejlődését, azáltal, hogy súlyos büntetést helyeznek kilátásba a beleegyezési korhatárt el nem érő gyermek sérelmére elkövetett ugyan nem erőszakos, de mindenképpen visszaéléses szexuális cselekmények elkövetőivel szemben.

---

⁴⁰A hatályos szabályok értelmében a vádlott cselekménye 197. § (4) bekezdés a) pont, ab) pontja szerint minősül(ne) és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel (lenne) büntetendő.